

Turun kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelma 2021-2025

Sisällys

1. Valvontasuunnitelma ja sen tavoite	3
2. Lautakunnan valvontavastuu ympäristönsuojelun osalta	3
3. Valvonta-alueen ympäristöolosuhteet ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot.....	4
4. Ympäristönsuojelulaki.....	4
4.1. Säännöllisesti valvottavat kohteet; Ympäristölupa-, rekisteröinti- tai ilmoitusmenettelyyn kuuluvat laitokset	5
4.2. Valvontaohjelman laatiminen	6
4.3. Toiminnot, joilta ei edellytetä ympäristönsuojelulain mukaista säännöllistä valvontaa	7
4.4. Meluilmoitukset	7
4.5. Pilaantunut maaperä	7
4.6. Ns. Hajajätevesiasetus.....	8
4.7. Ns. nitraattiasetus	8
4.8. Ympäristönsuojelumääräykset	8
5. Jätelaki ja jätehuoltomääräykset	9
6. Vesilaki.....	10
7. Vesihuoltolaki.....	10
8. Merenkulun ympäristönsuojelulaki	10
9. Maa-ainelaki	10
10. Luonnonsuojelulaki	11
11. Metsästyslaki ja kalastuslaki.....	11
12. Maastoliikennelaki ja vesiliikennelaki	12
13. Ulkoilulaki.....	12
14. Viranomaisten välinen yhteistyö.....	12
15. Ympäristönsuojelun yksikön henkilöresurssit valvontatehtävissä.....	13
16. Valvontasuunnitelman ja -ohjelman toteutumisen arviointi sekä tietojen hallinta.....	13

1. Valvontasuunnitelma ja sen tavoite

Turun kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii rakennus- ja lupalautakunta. Ympäristönsuojelulain (527/2014) 168 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava alueelleen ympäristönsuojelulain säännöllistä valvontaa varten suunnitelma. Valvontasuunnitelmassa on oltava tiedot alueen ympäristöoloista ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä käytävissä olevista valvonnan voimavaroista ja keinoista. Lisäksi suunnitelmassa on kuvattava valvonnan järjestämisen ja riskinarvioinnin perusteet sekä valvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyö. Valvontasuunnitelma on tarkastettava säännöllisesti.

Tämä valvontasuunnitelma sisältää ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvan ympäristönsuojelulain lisäksi myös muiden ympäristönsuojeluviranomaisen valvomien lakien valvonnan.

Jätelain (646/2011) 124 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava suunnitelma myös jätelain 100 §:ssä tarkoitetun jätteen ammattimaisen keräystoiminnan valvontaa varten. Jätelain mukaisen suunnitelman tulee perustua arviointiin jätteistä ja niiden jätehuollosta aiheutuvista riskeistä ja ympäristövaikutuksista. Suunnitelma tulee arvioida vähintään joka kolmas vuosi ja se on saatettava ajan tasalle tarpeen mukaan.

Valvontasuunnitelman perusteella on laadittu erillinen valvontaohjelma, joka sisältää suunnitelman kunakin vuonna toteutettavista luvan- ja ilmoitustenvaraisten sekä rekisteröitävien toimintojen että jätelain ja maa-aineslain mukaisista määräaikaistarkastuksista. Valvontaohjelmassa on tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista.

Tässä yhdistetyssä valvontasuunnitelmassa ei ole käsitelty ympäristön tilan seuranta, kuten ilman- ja vesien laadun tarkkailua.

Kuvaus edellisen vuoden valvonnan toteutumisesta esitetään vuosittaisessa valvontaraportissa.

2. Lautakunnan valvontavastuu ympäristönsuojelun osalta

Rakennus- ja lupalautakunta toimii Turun kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena, jätelain mukaisen valvontaviranomaisena, maa-aineslain mukaisena lupa- ja valvontaviranomaisena, vesihuoltolain mukaisena valvontaviranomaisena sekä ulkoilulain mukaisena leirintäalueviranomaisena. Lisäksi lautakunta vastaa pilaantuneen maaperän puhdistamiseen liittyvistä viranomaistehävistä, toimii maastoliikennelain lupa- ja valvontaviranomaisena, huolehtii luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettujen tai kaavalla suojeltavaksi määrättyjen kaupungin omistamien alueiden ja luonto-kohteiden valvonnasta sekä metsästys- ja kalastuslain mukaisesta valvonnasta kaupungin kokonaan tai osittain omistamilla maa- ja vesialueilla.

Lautakunnan ratkaisu- ja päätösvaltaa on delegoitu ympäristönsuojelupäällikölle seuraavissa asioissa:

- ympäristönsuojelulain mukaiset ympäristöluvut, niihin liittyvät tarkkailusuunnitelmat ja lausunnot sekä raukeamiset
- ympäristönsuojelulain mukaiset rekisteröitävää toimintaa koskevat ilmoitukset
- ympäristönsuojelulain mukaiset ilmoituksenvaraisten toimintojen ilmoitukset
- ympäristönsuojelulain mukaiset kertaluonteisen toiminnan ilmoitukset
- ympäristönsuojelulain mukaiset päätökset talousjätevesien käsittelystä poikkeamisista
- väliaikainen määräys ympäristölle haitallisen toiminnan keskeyttämisestä
- jätelain ammattimaisen keräystoiminnan merkitseminen jätehuoltorekisteriin
- huvivenesatamien jätehuoltosuunnitelmien hyväksyminen
- vesihuoltolain mukaiset vapautukset vesihuoltoverkostoon liittymisvelvollisuudesta
- pilaantunutta maaperää koskevat asiat
- maastoliikennelain ja vesiliikennelain mukaiset asiat

- kunnan leirintäalueviranomaiselle kuuluvat asiat
- ammattikalastajien lupa-asiat
- metsästysluvut
- luonnonsuojelulain mukaisia luonnonmuistomerkkejä koskevat päätökset
- maa-aineslain mukaiset kunnan lupa- ja valvonta-asiat
- lausunnon antaminen vesilain mukaisessa asiassa
- vapautuksen antaminen hulevesien johtamisvelvollisuudesta kunnan järjestelmään
- ulkoilulain leirintäalueviranomaisen päätettäväksi määrätyt asiat
- ympäristönsuojelulain, jätelain, vesilain, luonnonsuojelulain ja maa-aineslain mukaisen ilmoituksen tekeminen poliisille esitutkintaa varten

Lisäksi toiselle ympäristönsinöörille (101090) on delegoitu ratkaisu- ja päätösvaltaa seuraavissa asioissa:

- ympäristönsuojelulain mukaiset kertaluonteisen toiminnan ilmoitukset
- ympäristönsuojelulain mukaiset talousjätevesien käsittelystä poikkeamispäätökset
- jätelain ammattimaisen keräystoiminnan merkitseminen jätehuoltorekisteriin
- vesihuoltolain mukaiset vapautukset vesihuoltoverkkoon liittymisvelvollisuudesta
- huvivenesatamien jätehuoltosuunnitelmien hyväksyminen

Toiselle ympäristönsinöörille (201501) on delegoitu ratkaisu- ja päätösvaltaa ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaisissa tilapäistä melua ja tärinää koskevissa päätöksissä.

Lisäksi ympäristönsuojelun viranhaltijoille on delegoitu ympäristönsuojelulain ja vesilain mukainen tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus sekä jätelain mukainen tarkastusoikeus.

3. Valvonta-alueen ympäristöolosuhteet ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot

Turku on vanha teollisuus- ja satamakaupunki, jonka maankäytön historia heijastuu kuormituksena ympäristössä. Maaperän tilan tietojärjestelmään on kaupungin alueelta kirjattu noin 1100 kohdetta, joissa maaperä on mahdollisesti pilaantunut ympäristölle haitallisilla aineilla. Turussa on viisi pohjavesialuetta (Huhtamäki, Lentokenttä, Munittula, Kaarninko, Antintalo), joista kolme (Munittula, Kaarninko, Antintalo) ulottuu osittain naapurikuntien puolelle. Kaikki Turun pohjavesialueet soveltuvat yhdyskuntien vedenhankintaa mutta vain yksi niistä luokitellaan 1-luokan pohjavesialueeksi, jolla on käytössä oleva vedenottamo. Kaksi pohjavesialuetta luokitellaan 2-luokan pohjavesialueeksi, jolla ei ole toiminnassa olevaa vedenottamo. Kaksi muuta pohjavesialuetta kuuluu luokkaan 2E, joiden pohjavesistä pintavesi- ja maaekosysteemi on suoraan riippuvainen. Kaupungin rajojen sisälle sijoittuvien pohjavesialueiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 6 neliökilometriä.

Ympäristöhaittojen ja pilaantumisriskien kannalta herkimmät ympäristöt ovat tiheä asutus sekä kaupunkirakenteeseen välittömästi liittyvät Natura-alueet, pohjavesialueet, kaupungin halki virtaava Aurajoki sekä siihen ja mereen laskevat lukuisat kaupunkipurot. Satama-alueille suuntautuva meriliikenne, Pansion öljysatamaan keskittynyt kemikaalien teollinen varastointi, lentokenttätoiminta ja ratapihan kemikaalikuljetukset ovat ympäristön kannalta keskeisiä kuljetuksen ja varastoinnin riskitekijöitä.

4. Ympäristönsuojelulaki

Ympäristönsuojelulain mukaan 168 §:n 2 momentin mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on säännöllisesti määräaikaistarkastuksin valvottava ympäristöluvanvaraisia, ilmoituksenvaraisia ja rekisteröitäviä toimintoja. Tätä säännöllisesti toteutettavaa valvontaa kutsutaan säännölliseksi valvonnaksi. Säännöllisen valvonnan tarkastuskohteet ja -tiheys määritellään ympäristöriskien arvioinnin perusteella.

4.1. Säännöllisesti valvottavat kohteet; Ympäristölupa-, rekisteröinti- tai ilmoitusmenettelyyn kuuluvat laitokset

Ympäristöluvanvaraisten, rekisteröitävien ja ilmoituksenvaraisten laitosten tarkastuksen suorittaa kunnan tai valtion valvontaviranomainen. Valvova viranomainen määritty ympäristönsuojelulain (527/2014) liitteen 1, 2 ja 3 sekä valtioneuvoston asetuksen ympäristönsuojelusta (713/2014) 1 ja 2 § mukaan. Viranomaisten on kuitenkin oltava keskenään riittävässä yhteistyössä.

Kaupungin ympäristönsuojelulain mukaisen valvontavastuun alaiset säännöllisesti valvottavat kohteet ja niiden lukumäärä sekä valvontaluokka on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1. Kaupungin valvomat ympäristönsuojelulain mukaiset säännöllisen valvonnan kohteet

KAUPUNGIN SÄÄNNÖLLISEN VALVONNAN KOHTEET (tilanne 8.2.2021)		Valvonta- luokka (1,3 tai 5)
Ympäristöluvallinen toiminta	kpl	
Metalliteollisuus	4	3
Energian tuotanto	1	5
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely	2	5
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	3	5
Malmien ja mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto	4	3
Mineraalituotteiden valmistus	9	5
Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely	0	3
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	7	5
Eläinsuojat	1	5
Liikenne	4	5
Jätteen ammattimainen tai laitosmainen käsittely sekä jätevesien käsittely	14	1/3
Muut toiminta	2	5
Yhteensä	51	
Rekisteröity toiminta	kpl	
Energian tuotanto	13	5
Asfalttiasemat	2	5
Betoniasemat	3	5
Poltonesteiden jakeluasemat	62	5
Haihtuvia orgaanisia yhdisteitä käyttävä toiminta	5	5
Yhteensä	85	
Ilmoituksenvarainen toiminta	kpl	
Yhteensä	1	5
YHTEENSÄ	137	

Valtion valvomia ympäristönsuojelulain mukaisia säännöllisen valvonnan kohteita oli Turussa vuoden 2021 alussa 42 kpl.

Valvontatiheyden määräytyminen

Laitosten valvontaa toteutetaan neuvotteluin ja tarkastuskäynnein päätöksen tai rekisteröinnin yhteydessä sekä toiminnan myötä säännöllisesti ja suunnitelmallisesti 1–5 vuoden välein. Tarkastustiheys on määritelty laitostyypeittäin arvioidun riskin perusteella (valvontaluokat 1, 3 ja 5, jotka kuvaavat valvontatiheyttä vuosina). Riskillä tarkoitetaan ympäristön pilaantumisen tai terveysvaaran todennäköisyyttä ja vakavuutta. Valvottavat laitokset tarkastetaan järjestelmällisesti niille määritellyn tarkastustiheyden mukaisesti. Tarkastusväli on määritelty toimiala- ja laitoskohtaisesti tehdyn riskinarvioinnin sekä käytettävissä olevien resurssien perusteella.

Alustavasti tarkastustiheydet määräytyvät toimialakohtaisesti arvioitujen ympäristöriskien perusteella (taulukko 1). Laitoskohtaista tarkastusväliä voidaan laitostyyppin lisäksi muokata seuraavien seikkojen perusteella:

- sijainti: asutuksen lähellä, pohjavesialueella, luonnonsuojelualueen läheisyydessä
- yleisöilmoitukset
- varastoitavien vaarallisten kemikaalien ja jätteiden määrät
- tilat ja laitteet
- kuljetus ja varastointi
- toiminnanharjoittajan tuntemus ympäristölainsäädännön velvoitteista (esim. nimetty ympäristövastaava) ja velvoitteiden noudattaminen
- toiminnan riskialttius
- riskien ja vaarojen tunnistaminen ja arviointi
- johdon ja henkilöstön sitoutuminen turvalliseen työskentelyyn
- laatu- ja ympäristöjärjestelmät sekä standardoitujen menetelmien ja laitteistojen käyttö
- henkilöstön koulutus ja perehdytys työtehtäviin
- toiminnan luonne (esim. vakiintunut ja selkeä toimiala, muutosaltis toimiala, kertaluonteiset toimenpiteet)
- toimialalla turvallisuutta koskevia velvoittavia säädöksiä (polttoaineiden jakeluasemat)
- toiminnan tarkkailu
- vuosiraportoinnin laatu tai raporteissa esiin tulleet ongelmat
- häiriö- ja poikkeustilanteiden esiintyminen
- puutteiden määrä edellisellä tarkastuksella.

Tarkastusten lisäksi laitosten toimintaa valvotaan säännöllisesti myös vuosiraportein kunkin laitoksen toimintaa säätelevän päätöksen tai asetuksen edellyttämällä tavalla. Säännöllisen valvonnan lisäksi laitosten tarkastuksia tehdään mahdollisten häiriöilmoitusten tai yleisöilmoitusten perusteella.

Tarkastukset onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteissa suoritetaan ympäristönsuojelulain 169 ja 186 §:n mukaisesti huomioiden kunnan ja valtion valvontaviranomaisten toimivaltajako.

Yhteen tarkastukseen kuluu 0,5–2 työpäivää. Tähän kuuluu yrityksen tietojen haku ja tarkastus, yhteydenotto yritykseen, tarkastuskäyntiin kuuluva työaika matkoineen ja muistion laatiminen. Ympäristölupapalveluilla ja rekisteröidyille kohteille on nimetty vastuuvälvoja.

Valvontavastuu on pääosin ympäristölupien valmistelijoilla.

4.2. Valvontaohjelman laatiminen

Valvontasuunnitelman perusteella laaditaan valvontaohjelma. Se muodostuu toimialakohtaisesta jatkuvasti päivitettävästä laitosluettelosta, joka sisältää riskinarviointiin perustuvan laitoskohtaisen suunnitelman kalenterivuoden aikana tehtävistä tarkastuksista ja mahdollisista muista suunnitelmallisista valvontatoimenpiteistä.

Valvontaohjelma tehdään vuosittain. Vuosittaista valvontaohjelmaa ei erillisesti hyväksytä, mutta kullekin vuodelle tehdään erillinen ohjelma tarkastuksista. Ohjelman mukainen säännöllinen valvonta on maksullista ja maksut esitetään ympäristönsuojeluviranomaisen taksassa.

Valvontaa suoritetaan ympäristönsuojelun viranhaltijoiden toimesta. Valvonnassa voidaan käyttää apuna myös harjoittelijatyövoimaa.

Kuvaus edellisen vuoden valvontatavoitteiden toteutumisesta esitetään erillisenä valvontaraporttina. Valvontaohjelman toteutumista valvoo rakennus- ja lupalautakunta.

4.3. Toiminnot, joilta ei edellytetä ympäristönsuojelulain mukaista säännöllistä valvontaa

Tarkastuksia yrityksiin, jotka eivät ole ympäristönsuojelulain perusteella säännöllisen valvonnan kohteita, tehdään alueittain (kaupunginosittain) tai toimialakohtaisesti. Näiden yritysten valvontaa pyritään tekemään vuosittain riskinarvioinnin perusteella 1–2 kaupunginosassa tai toimialalla.

Ennen tarkastuskäyntiä yrityksille lähetetään infokirjelmä ja esitietolomake. Vaihtoehtoisesti lomake käydään läpi tarkastuksella.

Yritysten ja kiinteistöjen ympäristötarkastuksissa huomiota kiinnitetään jätteiden synnyn ehkäisyyn, oikeaan lajitteluun sekä turvalliseen vaarallisten jätteiden varastointiin ja käsittelyyn, kemikaalien varastointiin ja käyttöön sekä öljysäiliöihin. Tarkastuksista laaditaan muistio, jossa kehoitetaan korjaamaan mahdolliset jätehuoltoon ja ympäristönsuojeluun liittyvät puutteet.

Valvontavastuu on ympäristötarkastajilla.

Alueellisessa ja toimialakohtaisessa valvonnassa voidaan lisäksi käyttää harjoittelijatyövoimaa.

4.4. Meluilmoitukset

Erityisen häiritsevää melua aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta tehdään meluilmoitus, joita tehdään eniten rakennustyömaista ja suurista ulkoilmakonserteista. Ilmoituksesta annettavassa päätöksessä annetaan määräyksiä mm. melutasosta, sen seurannasta, toiminta-ajoista ja tapahtumasta tiedottamisesta.

Pääasiallisina valvontakeinoina ovat ilmoituksen käsittelyn yhteydessä käytävät neuvottelut sekä yhteydenotot. Tarvittaessa tehdään tarkastuksia. Tarvittaessa melumittauksia tehdään yhteistyössä ympäristöterveydenhuollon kanssa, mutta yleensä toiminnanharjoittaja veloitetaan itse teettämään mittaukset. Virka-ajan ulkopuolella yleisöilmoitukset ohjautuvat poliisille. Ilmoitusvelvollisten työmaiden osalta valvotaan myös pölyämistä sekä työmaavesien/porauslietteiden johtamista. Luonnonsuojelua koskevat asiat huomioidaan, jos toiminto sijaitsee luonnonsuojelualueella tai sen lähialueella.

Työaika vaihtelee toiminnan mukaan. Pitkäaikaisten työmaiden ja monipäiväisten festivaalien valvonta voi vaatia toistuvia tarkastuskäyntejä ja neuvotteluja, jolloin työaika kuluu moninkertaisesti. Meluilmoituksista annetaan vuosittain noin 40 päätöstä. Tämän lisäksi ympäristönsuojeluun toimitetaan tarkastettavaksi useita kymmeniä ilmoituksia, joista ei anneta varsinaista päätöstä.

Valvontavastuu on ympäristöinsinöörillä ja ympäristötarkastajilla.

4.5. Pilaantunut maaperä

Ympäristöministeriö on siirtänyt toimivallan pilaantunutta maaperää ja pohjavettä koskeissa asioissa Turun kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle vuonna 2010 määräaikaaisesti ja vuo-

desta 2015 lähtien toistaiseksi. Ympäristönsuojelulle on myönnetty maanlaajuisen Maaperän tilan tietojärjestelmän (MATTI) käyttöoikeus ja ympäristönsuojelu ylläpitää järjestelmän tietoja oman alueensa osalta ja tiedottaa järjestelmään liitettyjen kiinteistöjen omistajia.

Ympäristönsuojelu tekee ilmoitusten tai lupahakemusten perusteella puhdistuspäätöksiä, joita valvotaan tekemällä tarkastuksia työmaille sekä tarkastamalla kohteiden toimenpideraportit. Lisäksi ympäristönsuojelu tiedottaa kaavoittajaa ja rakennusvalvontaa mahdollisista riskikohteista. Riskikohteet on lisäksi siirretty kaupungin käyttämään karttajärjestelmään.

Valvontavastuu on ympäristöinsinöörillä ja ympäristötarkastajilla.

4.6. Ns. hajajätevesiasetus

Ns. hajajätevesiasetuksen valvontaa (Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla 209/2017) suoritetaan asetuksen mukaisen puhdistusteho-vaatimuksen osalta pääsääntöisesti maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten lupien käsittelyn yhteydessä sekä ilmoitusten ja toimenpidepyyntöjen perusteella. Vuonna 2019 ranta- ja pohjavesialueiden asukkaille lähetettiin selvityslomakkeet jätevesiasioihin liittyen. Vuonna 2021 aloitetaan tarkastusten tekeminen kiinteistöillä riskiarvioperusteisesti. Tarkastuskohteet suunnitellaan vuosittain.

Rakennusvalvonnan pyytämien jätevesilausuntojen antamiseen kuluu aikaa keskimäärin 6 tuntia. Tämä sisältää paikan selvittämisen, rakennuspaikan olosuhteiden selvittämisen, mahdollisen tarkastuksen tekemisen matkoineen ja lausunnon laatimisen. Lausuntoja annetaan vuosittain noin 20–60.

Valvontavastuu ympäristötarkastajilla.

4.7. Ns. nitraattiasetus

Ns. nitraattiasetuksen (Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta 1250/2014) noudattamista valvotaan muiden tarkastusten yhteydessä sekä mm. yleisöilmoitusten perusteella. Lannan varastointia aumoissa valvotaan vuosittain ilmoitusten ja tarkastusten avulla. Ajoittain toteutetaan projektiluontoista valvontaa tietyillä alueilla.

Nitraattiasetuksen mukaiseen tarkastukseen kuluu aikaa keskimäärin 6 tuntia. Tämä sisältää ilmoituksen vastaanottamisen, paikan selvittämisen, mahdollisen tarkastuksen tekemisen matkoineen, muistion laatimisen ja toimenpiteen kirjaamisen tietokantaan. Tarkastuskäyntejä tehdään vuosittain 5-10 kpl. Vuosittain saapuvista ilmoituksista lähetetään yhteenvetoraportti Varsinais-Suomen ELY-keskukselle. Ilmoituksia tulee vuosittain 10–20.

Valvontavastuu on ympäristötarkastajilla.

4.8. Ympäristönsuojelumääräykset

Ympäristönsuojelumääräykset koskevat muita kuin lupa- ja ilmoitusvelvollisia tai rekisteröitäviä toimintoja. Ympäristönsuojelumääräysten noudattamista valvotaan muiden tarkastusten yhteydessä sekä mm. yleisöilmoitusten perusteella. Jäteveden käsittelyyn liittyviä määräyksiä valvotaan lisäksi mm. maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten lupien käsittelyn yhteydessä sekä kiinteistökohtaisilla tarkastuksilla.

Ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamiset koskevat erityisesti öljysäiliöiden maahan jättämisistä ja jätevesilaitteistojen vähimmäissuojaetäisyyksistä poikkeamista. Poikkeamia käsitellään vuosittain 10–20.

Ympäristönsuojelumääräysten valvontaan liittyvään tarkastukseen kuluu aikaa keskimäärin 0,5–1 työpäivää. Tämä sisältää mahdollisen ilmoituksen vastaanottamisen, paikan selvittämisen, tarkastuksen tekemisen matkoineen ja tarkastusmuistion laatimisen.

Valvontavastuu on ympäristötarkastajilla.

5. Jätelaki ja jätehuoltomääräykset

Jätelain mukainen valvonta on jätelain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten kuten jätehuoltomääräysten valvontaa. Suuri osa jätelain mukaisesta valvonnasta on roskaantumisen sekä asianmukaisen jätehuollon valvontaa. Lisäksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen vastuulle kuuluu jätteen ammattimaisen keräystoiminnan merkitseminen ympäristönsuojelu tietojärjestelmään.

Jätelain (646/2011) 124 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava suunnitelma myös jätelain 100 §:ssä tarkoitetun jätteen ammattimaisen keräystoiminnan valvontaa varten. Jätelain mukaisen suunnitelman tulee perustua arviointiin jätteistä ja niiden jätehuollosta aiheutuvista riskeistä ja ympäristövaikutuksista. Suunnitelma tulee arvioida vähintään joka kolmas vuosi ja se on saatettava ajan tasalle tarpeen mukaan.

Jätelain 100 §:n mukaisia keräyspaikkoja valvotaan kerran viidessä vuodessa.

Lisäksi yritysten jätehuoltoa valvotaan ympäristötarkastusten yhteydessä. Asumisen ja julkisen toiminnan jätehuoltoa valvotaan lähinnä yleisöilmoitusten perusteella ja jatkossa myös jätehuoltoviranomaisen rekisterien perusteella. Valvontaa suoritetaan lähinnä tarkastuksin.

Yli 1000 hengen yleisötapauksista laaditut jätehuoltosuunnitelmat tarkastetaan ja toiminnan järjestäjille lähetetään hyväksymiskirje, jossa voidaan tarvittaessa antaa määräyksiä jätehuollon järjestämisestä.

Vuosittain vastaanotetaan lisäksi noin 150 rakennusjäteilmoitusta purettavista rakennuksista ja suurista remonteista, kuten kerrostaloissa tehtävistä linjasaneerauksista. Rakennusjäteilmoitukset tarkastetaan ja tarvittaessa otetaan yhteyttä ilmoituksen laatijaan. Suurten työmaiden kohdalla voidaan pyytää lisäselvityksiä tai loppuraportti. Tarvittavat lisäselvitykset liittyvät yleensä jätteiden hyötykäyttökelpoisuuden selvittämiseen, murskaukseen ja jätteiden toimituspaikkoihin.

Rakennus- ja purkualalle tarkoitettua ympäristöohjetta päivitetään säännöllisesti ja asiasta tiedotetaan tarvittaessa yrityksiiä.

Jätelain valvontaan kuuluu jätevirtojen seuranta sekä roskaantuneiden alueiden tarkastuksia ja puhdistuskehotusten laadintaa. Roskaantumisen valvonnassa yhteen tarkastukseen kuluu aikaa keskimäärin 3 tuntia. Tämä sisältää mahdollisen yleisöilmoituksen vastaanottamisen, paikan selvittämisen, tarkastuksen tekemisen matkoineen ja muistion laatimisen sekä toimenpiteen kirjaamisen tietokantaan.

Valvontavastuu on ympäristönsinöörillä ja ympäristötarkastajilla.

JÄTEHUOLLON VIRANOMAISTEHTÄVÄT

Jätehuollon valvonnan lisäksi Turun kaupungin organisaatioon kuuluu kunnan jätehuoltoviranomaisen tehtävät. Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta on 17 kunnan yhteinen toimielin, jonka vastuukuntana on Turun kaupunki. Lautakunta huolehtii jätelain mukaisista kunnalle kuuluvista jätehuollon viranomaistehtävistä. Lautakunnan tehtäviin kuuluu ohjata kunnan jätehuollon järjestämistä esimerkiksi antamalla jätehuoltomääräykset, päättämällä kuljetusjärjestelmistä ja määräämällä jä-

tetaksat. Lautakunta seuraa myös kunnan jätehuollon toimintaa ja ylläpitää jätteenkuljetusrekisteriä.

Jätehuoltolautakunnan asioista vastaavat jätehuoltoasiamiehet ja suunnittelijat.

6. Vesilaki

Vesilain ja sen nojalla annettujen päätösten ja määräysten noudattamisen valvonta kohdistuu vesistöjen rakentamiseen, pohja- ja pintaveden ottamiseen ja ojitusasioihin.

Yhteen tarkastukseen kuluu aikaa noin 2–5 tuntia. Siihen sisältyy mahdollisen yleisöilmoituksen vastaanottaminen, paikan selvittäminen, tarkastuksen tekeminen matkoineen ja muistion laatiminen. Mahdollisten jatkotoimenpiteiden selvittäminen ja toteuttaminen on yleistä ainakin ojitusasioiden yhteydessä. Ojitusasioiden käsittely vie yleensä aikaa noin 2–3 työpäivää.

Vesilain mukaisia asioita (ruoppaukset ja muu vesistö rakentaminen sekä ojitusasiat) valvotaan lähinnä yleisöilmoitusten, toimenpidepyyntöjen ja ELY:ltä tiedoksi tulevien ilmoitusten perusteella.

Valvontavastuu on ympäristönsuojelusuunnittelijalla ja ympäristötarkastajilla.

7. Vesihuoltolaki

Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on valvoa vesihuoltolain mukaisia toimia ympäristönsuojelun näkökulmasta.

Verkostoihin liittymättömät kiinteistöt selvitetään yhteistyössä vesihuoltolaitosten kanssa. Verkostoihin liittymättömät kiinteistöt selvitetään alueittain putkikarttojen sekä vesilaitoksen maksujärjestelmän avulla. Verkostoon liittymättömiä kiinteistöjä tulee ilmi myös rakennuslupakäsittelyn tai yleisöilmoitusten kautta.

Kiinteistöillä on vesihuoltolain mukainen mahdollisuus hakea vapautusta vesi- ja viemäriverkostoihin liittymisestä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta. Mikäli vapautusta ei ole anottu tai myönnetty, tulee lautakunnan velvoittaa kiinteistöt liittymään vesihuoltolaitoksen verkostoihin kiinteistöjen haltijoiden kuulemisen jälkeen. Veloitteen antamisen jälkeen valvotaan, että kiinteistöt liittyvät määräajassa. Verkostoihin liittymättömien kiinteistöjen selvittämiseen menee aikaa vuosittain noin 5–10 työpäivää. Yhden kiinteistön käsittelyyn menee aikaa noin 2-3 työpäivää.

Valvontavastuu on ympäristötarkastajilla.

8. Merenkulun ympäristönsuojelulaki

Venesatamien jätehuoltoa ja veneistä peräisin olevien jätteiden vastaanottoa valvotaan hyväksymällä niiden jätehuoltosuunnitelmat ja merkitsemällä ne ympäristönsuojelun tietojärjestelmään.

Valvontavastuu on ympäristötarkastajilla.

9. Maa-aineslaki

Ympäristönsuojelu myöntää maa-aineslain mukaiset luvat aineiden ottamiseen ja valvoo lain noudattamista.

Kaupungin maa-aineslain mukaisen säännöllisesti valvottavat kohteet ja niiden lukumäärä sekä valvontaluokka on esitetty taulukossa 2.

Taulukko 2. Kaupungin valvomat maa-aineslain mukaiset säännöllisen valvonnan kohteet

KAUPUNGIN SÄÄNNÖLLISEN VALVONNAN KOHTEET (tilanne 8.2.2021)		Valvonta- luokka (1,3 tai 5)
Maa-ainesluvut	kpl	
Yhteensä	3	1

Valvonta käsittää maa-ainesten ottoluvan saaneiden kohteiden tarkastuksen. Jokaiseen kohteeseen tehdään valvontakäynti vähintään kerran vuodessa. Kohteesta selvitetään otetun aineksen määrä ja ottoalueen etenemä. Toiminnanharjoittaja toimittaa ympäristönsuojelulle ilmoituksen otetun aineksen määrästä ja laadusta vuosittain. Ympäristönsuojelu yhteistyössä kiinteistöliikelaitoksen kanssa tarkistaa ottomäärät mittauksin kerran kolmessa vuodessa ja useammin jos lupapäätöksessä on niin määrätty.

Toiminnanharjoittajat kirjaavat ottotiedot vuosittain NOTTO-tietokantaan. Yhden kohteen valvonta vie vuosittain 1–2 työpäivää.

Valvontavastuu on ympäristötarkastajalla.

10. Luonnonsuojelulaki

Ympäristönsuojelu hoitaa luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettujen alueiden ja luonnonmuistomerkkien valvontaa, jota tehdään yhteistyössä ELY-keskuksen ja poliisin kanssa.

Luonnonsuojelualueiden valvonnalla arvioidaan niiden kuntoa ja hoitotarvetta, ohjataan virkistyskäyttöä ja seurataan rauhoitusmääräysten noudattamista.

Luonnonsuojelulain tavoitteiden toteutumista valvotaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten kaavojen valmistelun yhteydessä sekä lupahakemusten käsittelyn yhteydessä annettavilla lausunnoilla. Lausunnot liittyvät Natura-alueiden, muiden luonnonsuojelualueiden ja kaavamääräyksillä suojeltujen arvokkaiden luontokohteiden rakentamishankkeisiin.

Ruissalon laajan luonnonsuojelualueverkoston (354 ha) valvontaan käytetään muita luonnonsuojelualueita (15 kpl) enemmän aikaa. Vuosittain pyritään järjestämään poliisin ja metsästysseurojen kanssa tempaus, jonka tarkoituksena on valvoa mm. koirakuria ja maastopyöräilyä.

Luonnonsuojelualueiden valvontaan kuluu vuodessa yhteensä yli 50 työpäivää.

Valvontavastuu on ympäristönsuojelusuunnittelijoilla, luonnonsuojelutyöntekijällä ja luonnonsuojelutarkastajalla.

11. Metsästyslaki ja kalastuslaki

Ympäristönsuojelu vastaa metsästyslain ja kalastuslain mukaisesta valvonnasta kaupungin kokonaan tai osittain omistamilla maa- ja vesialueilla.

Metsästyslupien valvonta perustuu pääasiassa metsästysseurojen toimittamiin vuosiraportteihin, joista käy ilmi saalismäärät ja riistanhoitotoimenpiteet. Hirvieläinten metsästystä valvoo myös alueellinen riistanhoitopiiri, joka määrittelee hirvieläinkiintiöt kullekin seuralle. Metsästystoiminnan mahdollisia epäkohtia valvotaan yleensä yleisöltä tulleiden valitusten perusteella. Vuosittain metsästysasioiden valvontaan kuluu 3–4 työpäivää.

Kalastuksenvalvonta on hankittu ostopalveluna Airisto–Velkuan ja Lounais-Suomen kalastusalueilta. Lisäksi Rajavartiolaitoksen kanssa on ollut valvontatempauksia.

Metsästyslain valvontavastuu on luonnonsuojelutarkastajalla ja kalastuslain valvontavastuu ympäristönsuojelusuunnittelijalla.

12. Maastoliikennelaki ja vesiliikennelaki

Maastoliikennelain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvonta kuuluu kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle luvanvaraisen toiminnan osalta. Luvattoman maastoliikenteen valvonta kuuluu poliisille.

Vesiliikennelain mukaan moottorikäyttöisellä vesikulkuneuvolla suoritettavien kilpailujen tai harjoitusten toistuvaan tai pysyvään järjestämiseen samalla vesialueella on haettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lupa. Vesiliikennettä valvovat merenkulkulaitos, poliisi, rajavartiolaitos ja tullilaitos.

Rajavartiolaitoksen kanssa ollaan järjestämässä yhteisvalvontaa alueilla, joilla ilmenee maastoliikennelain mukaista luvattonta ajoa.

Valvontavastuu on ympäristönsuojelusuunnittelijoilla, luonnonsuojelutarkastajalla ja ympäristötarkastajalla.

13. Ulkoilulaki

Ympäristönsuojelu valvoo ulkoilulain mukaisia pysyviä ja tilapäisiä leirintäalueita. Tilapäiset leirintäalueet ovat yleensä käytössä vain yhden viikonlopun ajan jonkin suurtapahtuman yleisön majoittamiseksi.

Pysyvät leirintäalueet pyritään tarkastamaan kerran kolmessa vuodessa. Tilapäisten leirintäalueiden tarkastuksia tehdään tarvittaessa. Niiden valvonta painottuu ilmoitusmenettelyn yhteydessä ennakolta annettaviin viranomaismääräyksiin.

Yhteen tarkastukseen kuluu keskimäärin 5 tuntia.

Valvontavastuu on ympäristötarkastajalla.

14. Viranomaisten välinen yhteistyö

Ympäristölupavereiden tai rekisteröinti- tai ilmoitusmenettelyyn kuuluvien laitosten valvonnassa yhteistyötä tehdään lähinnä Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) ja Etelä-Suomen Aluehallintoviraston kanssa osallistuen valtion lupa- ja valvontaviranomaisen toimivallassa olevien laitosten tarkastuksiin.

Ympäristönsuojeluviranomainen antaa ympäristölupiin liittyvissä asioissa lausuntoja sekä aluehallintovirastolle että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Rakennusvalvonta ja terveydensuojeluviranomaisten kanssa tehdään yhteistyötä monenlaisissa lupa- ja valvonta-asioissa

Jätelain valvonnassa yhteistyötä tehdään seudullisen jätehuoltoviranomaisen sekä alueellisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa.

Muussa valvonnassa, kuten melu-, roskaantuneisuus-, maaperä-, vesi- ja ilmapäästöasioissa tehdään tiivistä yhteistyötä kaupungin muiden toimijoiden kanssa.

Onnettomuus- ja vuototilanteissa valvonnallista yhteistyötä tehdään mm. aluepelastuslaitoksen, poliisin ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa. Asiantuntijatietoa pyydetään tarvittaessa Eviralta, Tukesilta, Suomen ympäristökeskukselta ja ympäristöministeriöltä.

15. Ympäristönsuojelun yksikön henkilöresurssit valvontatehtävissä

Ympäristönsuojeluviranomaisen lupa- ja valvontatehtäviä kuuluu ympäristönsuojelun yksikössä 10 työntekijän tehtäväkuvaan (ympäristöinsinööri (2), ympäristönsuojelusuunnittelija (3) sekä ympäristötarkastaja (5).

Luonnonsuojeluun, metsästykseseen ja kalastukseen sekä maasto- ja vesiliikenteeseen liittyviä lupa- ja valvontatehtäviä kuuluu 2-5 työntekijän tehtäväkuvaan (ympäristönsuojelusuunnittelijat, luonnonsuojelutyöntekijä, luonnonsuojelutarkastaja).

Lisäksi ympäristönsuojelupäälliköllä on tehtäviä kaikkia lupa- ja valvonta-asioita koskien.

16. Valvontasuunnitelman ja -ohjelman toteutumisen arviointi sekä tietojen hallinta

Valvontasuunnitelma päivitetään lautakuntakausittain.

Valvontasuunnitelmaa toteutetaan vuosittain laadittavan valvontaohjelman kautta.

Valvonnan työkaluksi kehitetään Locus Cloud -ympäristövalvontasovellusta, johon tallennetaan tiedot laitoksista ja valvontatoimenpiteistä. Valvontasovelluksen käyttö mahdollistaa paikkatietoon kiinnitetyn tiedon toimittamisen kaupungin toimialojen käyttöön.

Maaperän tilan tietoja sekä säännöllisesti valvottavien kohteiden tietoja ylläpidetään valtion YLVA-tietokantaan.

Valvontasuunnitelman ja -ohjelman toteutumista arvioidaan ja siitä raportoidaan rakennus- ja lupa-lautakunnalle vuosittain seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä.

Raportissa selvitetään:

- Vuosittaiset tavoitteet
- Valvonnan painopistealueet
- Tarkastuskohteiden ja tarkastusten määrät
  1. säännölliset tarkastukset
  2. jälkivalvontaan liittyvät tarkastukset
  3. ennalta suunnittelemattomat tarkastukset, mm. roskaantumistarkastukset
- Syyt tavoitteiden ja toteutumien eroissa